

**Dětský diagnostický ústav, dětský domov se školou, středisko výchovné
péče, základní škola a školní jídelna
Homole 90, 370 01 České Budějovice**

pracoviště: **Dětský domov se školou
Šindlovy Dvory 25**

Minimální preventivní program

školní rok 2022 - 2023

**Dětský diagnostický ústav, dětský
domov se školou, Středisko výchovné
péče, základní škola a školní jídelna
(10) Homole 90
Pracoviště: DDŠ Šindlovy Dvory
IČO: 600 76 178 Tel.: 387 203 539**

zpracovala: Mgr. Michaela Matějková

schválil: Mgr. Kamil Maroušek
zástupce ředitele DDÚ,
DDŠ, SVP, ZŠ a ŠJ

Základní informace

název: **Dětský diagnostický ústav, dětský domov se školou, středisko výchovné péče, základní škola a školní jídelna Homole 90, České Budějovice**

adresa: Dětský domov se školou
Šindlovy Dvory 25
370 01 České Budějovice

tel.: 387 203 539

web: www.dduhomole.cz

ředitel: Mgr. Vladimír Ira

zástupce ředitele: Mgr. Kamil Maroušek – (zast.rediteledds@dduhomole.cz)

sociální pracovník: Bc. Václav Veselý – (socialni.pracdds@dduhomole.cz)

etoped, metodik prevence: Mgr. Michaela Matějková – (etopeddds@dduhomole.cz)

1. Charakteristika DDŠ

Dětský domov se školou je umístěn v obci Šindlovy Dvory na okraji Českých Budějovic. Obec je dobře dostupná městskou hromadnou dopravou. Zařízení má v obci dlouholetou tradici. Předchůdcem DDŠ byl Výchovný ústav pro děti a mládež, nekoedukované zařízení pro chlapce. Budova DDŠ je staršího data, původně byla určena k jiným účelům, což se negativně projevuje v celkovém provozu zařízení.

DDŠ je školské zařízení pro děti s nařízenou ústavní výchovou nebo umístěné na základě předběžného opatření s diagnostikovanými poruchami chování, a to do ukončení povinné školní docházky. Je odloučeným pracovištěm DDÚ, DDŠ, SVP, ZŠ a ŠJ Homole. Zařízení je koedukované, s kapacitou 16 dětí. V současné době jsou v DDŠ jen chlapci. Děti jsou rozděleny do 2 rodinných skupin. Na každé rodinné skupině mají děti k dispozici 3 ložnice, společenskou místnost, kuchyňku, koupelnu a WC. V budově DDŠ je zároveň základní škola a školní jídelna. Žáci jsou rozděleni do tříd dle programu vzdělávání a ročníků. K dispozici je malá zahrada se skleníkem. V místě travnatého hřiště a tenisového kurtu před budovou, začala Obec Litvínovice s výstavbou tělocvičny a víceúčelového venkovního hřiště. Pro sportovní účely /malý fotbal, nohejbal, házená, basketbal/ je využíváno multifunkční hřiště v Litvínovicích.

1.2. *vnitřní zdroje*

• Charakteristika zařízení

- **Charakteristika budovy:** domov, základní škola a školní jídelna se nacházejí v jedné budově. Součástí DDŠ je garáž s dílnou a malá zahrada.
- **Charakteristika domova:** v současné době chlapci jsou rozděleni do 2 rodinných skupin. Každá rodinná skupina má k dispozici 3 ložnice, společenskou místnost, kuchyňku, koupelnu a WC. Kapacita zařízení je 16 dětí.
- **Charakteristika školy:** ve škole se vzdělává dle ŠVP pro základní školy.
- **Materiálně-technické prostředí:** vzhledem k potřebám DDŠ a v rámci možností je materiálně-technické prostředí pro preventivně výchovné a volnočasové aktivity hodnoceno jako dostačující.
- **Sociokulturní a národnostní charakteristika dětí:** děti umístěné v DDŠ pocházejí převážně ze socio-kulturně-ekonomicky znevýhodněného prostředí či jinak nevyhovujícího rodinného zázemí. Až na chlapce z Ukrajiny, jsou všichni české národnosti.
- **Riziková prostředí DDŠ:** chodby, schodiště, WC, tělocvična, jídelna.
- **Školní řád:** všichni zaměstnanci i děti jsou se školním řádem seznámeni. Školní řád je uložen u zástupce ředitele DDŠ.
- **Vnitřní řád:** všechny děti i zaměstnanci jsou s ním seznámeny. Je k dispozici na každé rodinné skupině a u zástupce ředitele DDŠ.
- **PROD:** je zpracován na každé dítě, na jeho vypracování se podílí etoped, vychovatelé a učitelé. Dítě má svého garanta /vychovatel/, který ve spolupráci s dítětem stanoví krátkodobé, střednědobé a dlouhodobé cíle. PROD je pravidelně vyhodnocován.

• ŠMP, preventivní tým

- **Preventivní tým DDŠ:**
 - etoped – pozorování, pohovory, dotazníky, individuální práce, práce se skupinou, intervence, koordinátor
 - zástupce ředitele – pozorování, pohovory, individuální práce, práce se skupinou, intervence
 - výchovný poradce
 - třídní učitelé – pozorování, pohovory, dotazníky
 - vychovatelé – skupinová a individuální práce, intervence

2.2. vnější zdroje

DDÚ Homole

Mgr. Vladimír Ira – ředitel

Mgr. Radek Tušl – etoped, koordinátor

tel.: 387 203 491

OSPOD – magistráty, městské úřady

Policie ČR České Budějovice – oddělení prevence

tel.: 974 221 207

MUDr. Pavla Novotná - Ordinace dětské psychiatrie České Budějovice

tel.: 386 354 506

MUDr. Katarína Baranovičová – Ordinace dětské psychiatrie České Budějovice

tel.: 774 592 068

MUDr. Anna Hrušková – Ordinace dětské psychiatrie České Budějovice

tel.: 387 876 326

MUDr. Veronika Zagatová – Ordinace dětské psychiatrie Písek

tel.: 736 130 420

MUDr. Lenka Trantýrová – Ordinace dětské psychiatrie Sezimovo Ústí

tel.: 723 927 820

Dětská psychiatrická léčebna Opařany

tel.: 381 204 211

Psychiatrická nemocnice Dobřany

tel.: 377 813 111

Dětský lékař MUDr. Lucie Machová

tel.: 387 228 457

Nemocnice České Budějovice – dětské oddělení

tel.: 387 876 311

Internetové stránky MŠMT, webové stránky odborných organizací

2. Monitoring

K evaluaci efektivity preventivně výchovných činností jsou sledovány skupiny:

- Děti – pozorování, pohovory, individuální práce, práce se skupinou, intervence, dopisy, e-mail ... a další
- Rodiče, zákonní zástupci dětí – telefonické rozhovory, osobní pohovory, pošta
- Pedagogové – porady, záznamy v Foster, rozhovory, dotazníky
- DDS jako celek – Foster, pozorování, dotazníky

3. Analýza výchozí situace

Do DDS jsou umístěovány děti s různými poruchami chování – zejména s asociálním, antisociálním a agresivním chováním, nerespektování autorit, nedocházka do školy, trestnou činností, úteký a se zkušenostmi s návykovými látkami, poruchy osobnosti, psychická a emoční labilita, poruchy v interakci s ostatními, celkově osobnostně zanedbané a velmi výrazně ovlivněné nedůslednou výchovou, nepodnětným prostředím. Z analýzy vyplývá, že se několika chlapců nedaří eliminovat jejich nežádoucí projevy a problémové chování. Chlapci často utíkají ze zařízení, pohybují se v nevhodném prostředí, užívají OPL /především THC a alkohol/, dopouští se trestné činnosti a přestupků. Jejich motivace je marná, nechtějí být v zařízení, jsou sami se sebou spokojeni a nemají potřebu na tom nic měnit. Dále větší péči vyžadují chlapci s psychiatrickými poruchami, v péči pedopsychiatra, příp. psychologa a medikovaní. Jejich počet se každoročně navyšuje a často zásadním způsobem ovlivňují celkové klima zařízení, práce s nimi je náročná. U většiny je žádoucí zvýšený dohled, kontrola a permanentní individuální přístup. Z důvodu akutních a prohlubujících se stavů byla nutná hospitalizace v PN. Velký problém je umístění chlapce s poruchou osobnosti, jenž se projevuje negací a rychlou, bouřlivou agresivní reakcí vůči dospělým, vrstevníkům a zařízení. Svými projevy, které jsou již do osobnosti zafixovány, výrazně narušuje činnost, náladu a reedukaci ostatních chlapců. V extrémních případech je nutné zajistit ochranu pracovníků a chlapců.

Aktuální stav v problematice sociálně patologických jevů v DDS je celkem stabilní. Většina dětí kouří a někteří jsou dlouholetými uživateli, tabákových výrobků. Drogová problematika - děti mají zkušenosti zejména s THC. Intoxikace alkoholem byla několikrát zaznamenána, zpravidla po návratu z vycházky či pobytu u rodičů. Bylo zaznamenáno vdechování plynu ze sprejů, nadměrné požití energetických nápojů a nikotinových sáčků.

Nejčastější problémové chování v DDS:

časté – vulgární mluva, agrese, agresivita, konflikty – mezi dětmi a i k pedagogům

časté – afektivní stavy a projevy u dětí s poruchou osobnosti, medikovaných

časté – lhaní, podvody

občasné – kouření v DDS

občasné - útěky z DDS

občasné – záškoláctví

občasné - experimentování s návykovými látkami (THC, alkohol, těkavé látky, energetické nápoje)

občasné – trestná činnost – zejména krádeže, ničení a poškozování majetku, násilí

občasné – netolerance, účelové a manipulativní jednání

Řešení problémového chování – podílejí se:

etoped - metodik prevence

zástupce ředitele

pedagog /učitel, vychovatel/, výchovný poradce

ředitel

sociální pracovník

zákonní zástupci

kurátor – OSPOD

pediatr, pedopsychiatr

Policie ČR

Ověření efektivity intervence problémového chování:

pohovory se všemi zúčastněnými

práce s kolektivem dětí /řešení problému, evaluace na rodinných skupinách, ve školní třídě /

pohovory a konzultace s příslušnými zaměstnanci DDS /vychovatelé, učitelé/

komunikace a konzultace s kurátory

komunikace se zákonnými zástupci

monitoring problémového chování v čase

4. Cíle MPP

Cílem je snížení vzniku rizikového chování a šíření sociálně patologických jevů a poruch chování, zvýšení odolnosti dětí vůči negativním vlivům, které narušují jejich zdravý osobnostní a sociální vývoj, snížení zneužívání návykových látek, podpora zdravého životního stylu, resocializace a uplatnění dítěte v běžném životě po ukončení pobytu

v zařízení. Minimální preventivní program je zpracován podle Metodického doporučení MŠMT č.j.: 21291/2010-28.

Prioritním úkolem DDŠ je vytvoření optimálního výchovného prostředí zaměřeného na správný rozvoj osobnosti dětí, jejich reedukaci a následnou socializaci. Dalším hlavním úkolem DDŠ je resocializace dítěte – postupné včlenění dítěte zpět do společnosti, reedukace jeho životních postojů, perspektiv a úspěšná integrace ve společnosti.

Plnění úkolů a realizace plánu MPP bude vycházet ze zásady akceptace pozitivního přístupu při komunikaci a interakci, to znamená, že zásada hlavní práce bude vycházet z navozování procesu atmosféry klidu, jistoty a pozitivních prožitků, příznivého pozitivního klimatu. To však neznamená, že nebude využíváno konkrétních represivních zásahů, které jsou nezastupitelnou součástí výchovného procesu.

Dětem jsou zpracovávány resocializační programy rozvoje osobnosti /program rozvoje osobnosti dítěte/, kde jsou stanoveny krátkodobé, střednědobé a dlouhodobé strategie výchovných cílů, které jsou pravidelně vyhodnocovány. Těžištěm jsou individuální a skupinové programy, zážitkové programy.

Prevence probíhá po celou dobu reedukace dítěte a to zejména v oblasti vzdělávací, výchovné, sociální a zdravotní. Je realizována formou vzdělávacích programů, dokumentů, besed, skupinových a individuálních pohovorů či sezení, často za účasti OSPOD, někdy i rodičů a mimoškolních aktivit.

MPP prolíná celou výchovnou a vzdělávací činností, na jeho realizaci se podílejí všichni zaměstnanci zařízení.

Cílové skupiny

• Děti

Děti jsou hlavní cílovou skupinou. Do DDŠ jsou umístěny na základě rozhodnutí soudu /ústavní výchova, předběžné opatření/. Důvodem umístění jsou poruchy chování, u některých i porucha osobnosti. Většina z nich přichází z dysfunkčních, nefunkčních, neúplných, nepodnětných rodin a z socio-kulturně-ekonomicky znevýhodněného prostředí.

• Pedagogičtí pracovníci

Pedagogové DDŠ se zúčastňují vzdělávání a různých kurzů v oblastech prevence. Zároveň se vzdělávají v rámci samostudia. Nové poznatky se předávají na poradách. Při výskytu výchovných problémů spolupracují s etopedem - metodikem prevence.

• Zákonní zástupci dětí

Zákonní zástupci jsou průběžně informováni o prosperitě dětí. Mají možnost se kdykoliv dotazovat. Při řešení závažných situací jsou informováni neodkladně. Zákonní zástupci jsou vybízeni ke spolupráci s DDŠ a kurátorem dítěte. Děti jsou podporovány v udržování, obnovování pozitivních rodinných vazeb.

4.1. Cíle krátkodobé:

- dodržování vnitřního řádu a daných pravidel
- posilování pozitivních vztahů mezi dětmi i mezi dětmi a zaměstnanci
- vést ke snášenlivosti, ohleduplnosti, toleranci
- vést k odmítání negativních jevů ve společnosti
- pojmenovat základní návykové látky, znát jejich účinky na organismus a umět odmítnout, znát kontaktní místa pro problematiku závislostí
- orientovat se v problematice sexuální výchovy
- znát základní právní normy
- zaujímat zdravé životní postoje, tolerovat odlišnosti
- zvládat základní sociální dovednosti
- pochopit osobní a společenskou zodpovědnost
- kriticky myslet a správně se rozhodnout
- vhodná náplň volného času
- využití vhodných nabídek akcí a aktivit
- podporovat vlastní aktivitu
- podporovat účast na kroužcích dle schopností a zájmu dětí
- spolupráce se zákonnými zástupci dětí
- průběžné vzdělávání pedagogů v oblasti prevence
- podporovat prevenci – exkurze, besedy, výlety, kulturní akce
- preventivní monitoring mezi dětmi – projevy možného rizikového chování, efektivně na ně reagovat

4.2. Cíle dlouhodobé:

- výchova ke zdravému životnímu stylu
- vytváření pozitivní klidné atmosféry, důvěry
- podpora sociálních dovedností dětí vůči tlaku vrstevnické skupiny
- rozvoj sociálních dovedností /týmová práce, konstruktivní řešení konfliktů, otevřená komunikace/
- pozitivní vnímání sebe sama
- rozvoj osobních kvalit /sebevědomí, empatie, asertivita, vytváření vlastního názoru/
- přijetí osobní zodpovědnosti k daným právům a povinnostem
- formování dětí ke společensky akceptovatelným hodnotám
- zvyšování sociální kompetence dětí
- posilování komunikačních dovedností – zvyšování schopnosti řešit problémy, konflikty, adekvátní reakce na stres, neúspěch, kritiku
- sociální výchova, vztah k jiným kulturám, národnostem
- právní odpovědnost, trestní normy
- vyhledávání efektivních programů
- vzájemná spolupráce pedagogů
- spolupráce s organizacemi a institucemi zabývající se prevencí

5. Aktivity MPP

- besedy v DDŠ
- besedy s odborníky
- komunitní sezení
- skupinová práce
- nácvik sociálních dovedností
- zájmové aktivity – kroužek /Modelář – České Budějovice/
- sportovní aktivity DDŠ – fotbal, hokej, hokejbal, nohejbal, stolní tenis, tenis, kola, in-line brusle, plavání, posilovna
- volnočasové aktivity – turistika, výlety, kino, divadlo
- pobyty organizované DDŠ – víkendové a prázdninové pobyty na chatě v Malovicích
- kontinuální sportovní příprava
- sportovní a kulturní akce konané v okolí DDŠ
- sportovní a kulturní akce pořádané jinými zařízeními a institucemi
- ergoterapeutické aktivity – údržba okolí, úklidové práce, péče o oblečení, osobní věci, základy vaření, rukodělné činnosti

Plán dalších aktivit na tento školní rok:

<u>Aktivita</u>	<u>Zodpovídá</u>	<u>Termín</u>
Kontinuální sportovní příprava	F. Žák, Mgr. Šulista, Mgr. Maroušek	celoročně
Posilovna	Mgr. Šulista	celoročně
Rukodělný kroužek	Bc. Benešová	celoročně
Psí útulek	Bc. Benešová	celoročně
Preventivní program PČR	Mgr. Matějková	celoročně
Práce v dílně	Mgr. Tvrdík, p. Žák	celoročně
Hokejbal	Mgr. Maroušek, p. Žák	celoročně
Ochrana zdraví, první pomoc	Mgr. Pupková, Mgr. Kvapilová	září
Babí léto – DD Žichovec	Mgr. Vávrová	říjen
Turnaj ve stolním tenise Trhové Sviny	Mgr. Šulista, p. Žák	listopad
Vzdělání a řemeslo	Mgr. Tvrdík	listopad
Vánoční besídka	Všichni pedagogové	prosinec
Zimní sporty	p. Žák	leden
Zimní sporty	p. Žák	únor
Ochrana zdraví, první pomoc	Bc. Benešová, Mgr. Vávrová	březen
Den otevřených dveří Obořiště	Mgr. Tvrdík	březen

Turnaj ve stolním tenise	Mgr. Maroušek	duben
Turnaj ve fotbale	p. Žák	květen
Sportovní odpoledne	Všichni vychovatelé	červen

6. Evaluace MPP

Hlavním sledovaným parametrem je prosperita dětí v zařízení, příčiny vzniku a četnost jejich problémového, rizikového chování. Analýza průběhu reedukace a výchovných metod se pravidelně vyhodnocuje na pedagogických poradách DDŠ. Další sledovanou oblastí je osobnostní rozvoj, posun v hodnotových systémech a postojích, psychosociální klima /spolupráce, vztah k autoritám, vztahy mezi vrstevníky/. Také se sledují a vyhodnocují chlapci, kteří končí PŠD, jejich profesní příprava a socializace zpět do společnosti či setrvání v ústavní péči. Zhodnocena je i zpětná vazba od dětí, zákonných zástupců, kurátorů OSPOD, případně následných ústavních zařízení.

Metody evaluace

- individuální a skupinové pohovory s etopedem
- skupinová komunita
- schůzky spolusprávy dětí
- třídnické hodiny – pohovory, diskuze
- diskuze v projektových dnech
- dotazníky